

SAAR

POLL

FINANTSALASE KIRJAOSKUSE UURING EESTI ELANIKE SEAS

Kai Maasoo, Saar Poll OÜ sotsioloog
25. august 2015

UURINGU TAUST

Uuringu eesmärk:

Välja selgitada, millised on Eesti elanike teadmised, hoiakud ja käitumised rahaasjades ning võrrelda Eesti elanike finantskirjaoskuse taset 2010. ja 2012. aasta uuringutulemustega.

Sihtgrupp:

18 –80-aastased Eesti elanikud

Meetod:

Silmast silma intervjuud, proportsionaalne juhuvalim

Vastanute arv:

1137

Küsitlusaeg:

06.–22. juuni 2015

Tellij:

Rahandusministeerium

Võrdlusandmed:

2010. ja 2012. aastal läbi viidud samalaadne uuring (ainult võrreldavate tulemuste lõikes vanuserühmas 18-74)

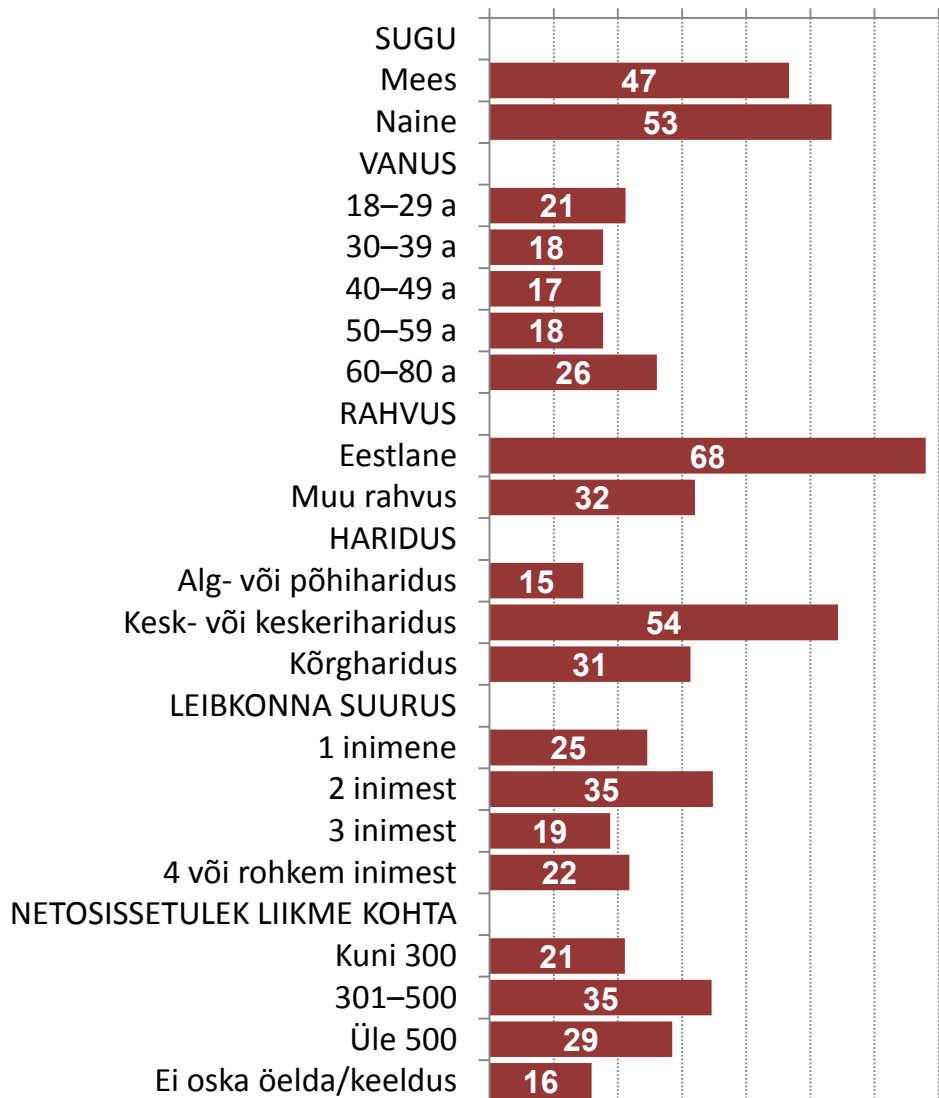
Sihtrühmad:

- 18–19-aastased
- inimesed, kes teevad rahaasjades pikaajalisi, st üle 2 aasta kestvaid plaane ja investeerivad
- inimesed, kes peavad pidevalt arvestust oma kulude ja tulude üle ning planeerivad rahaasju
- ettevõtjad

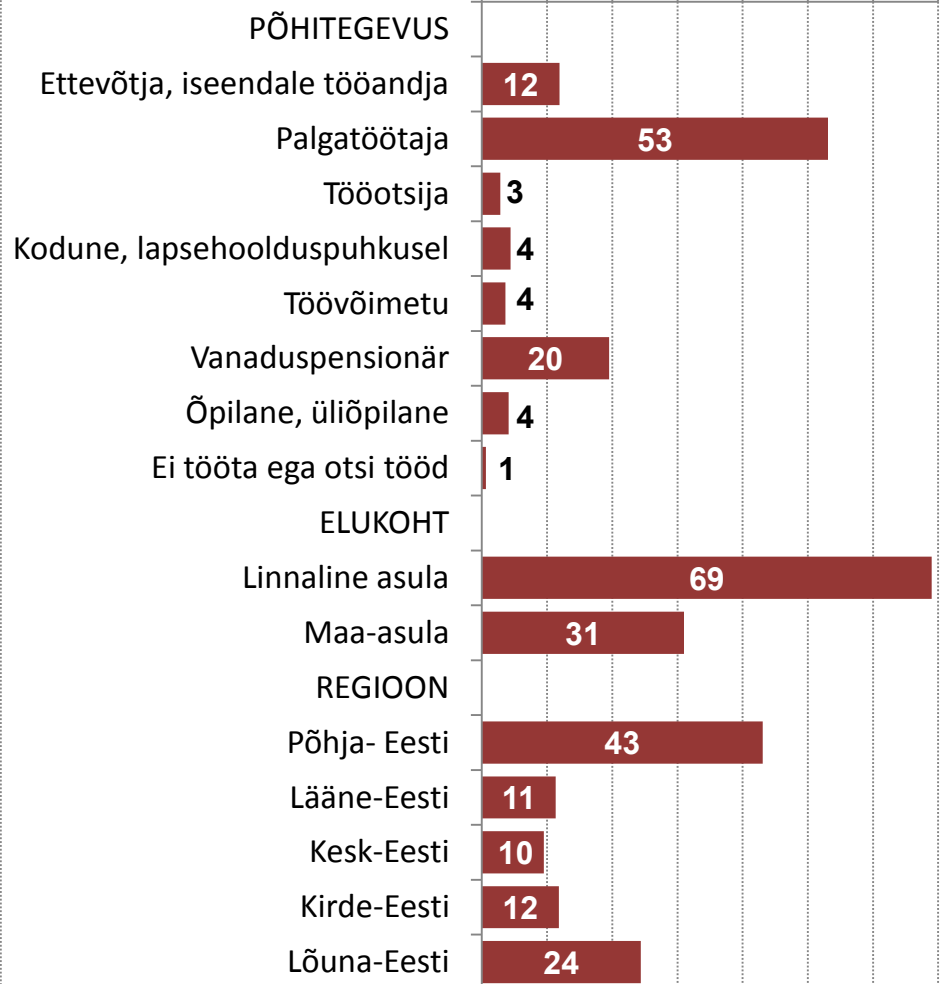
VASTAJATE PROFIIL

% 0 10 20 30 40 50 60 70

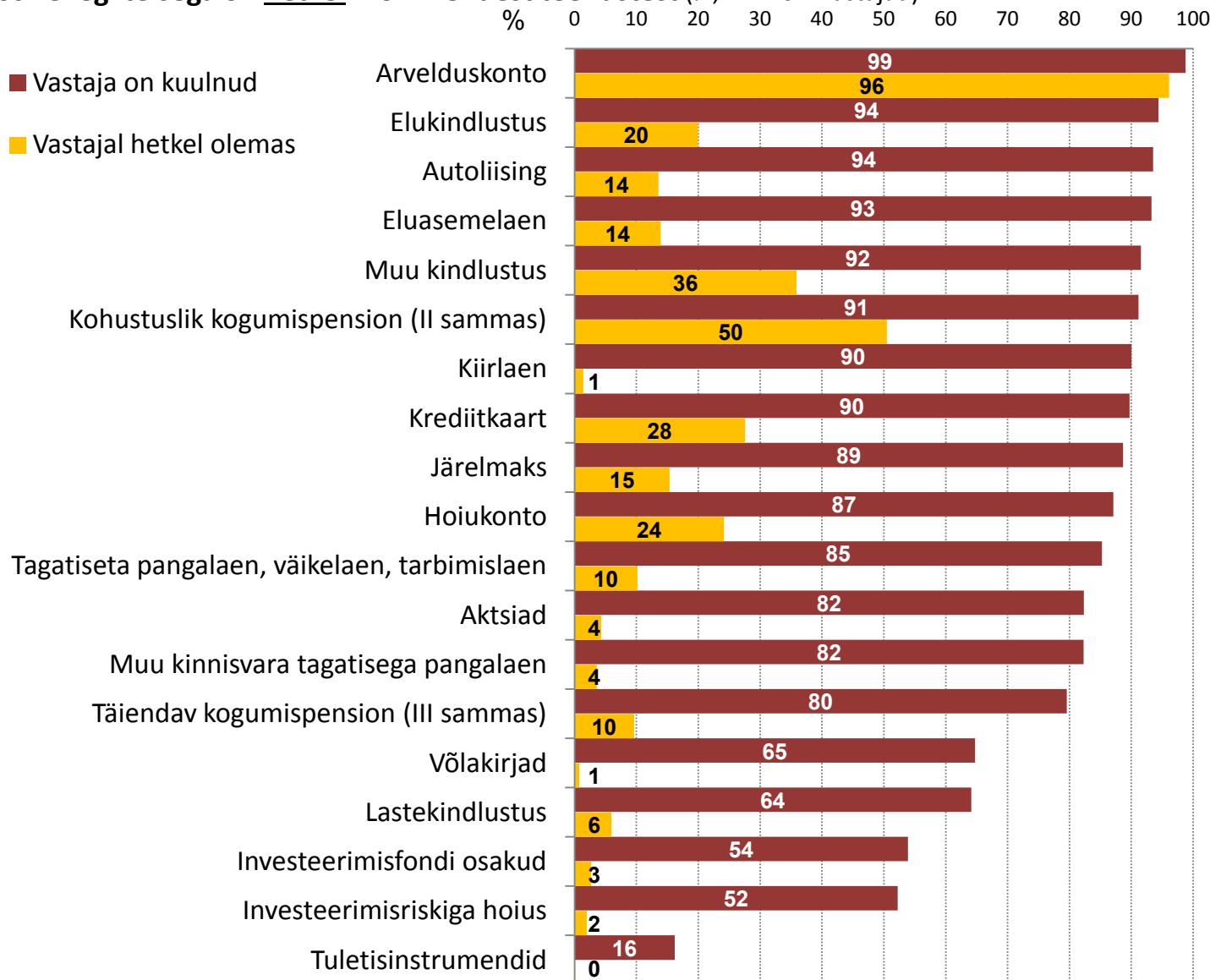

% 0 10 20 30 40 50 60 70

KASUTATAVAD FINANTSTEENUSED

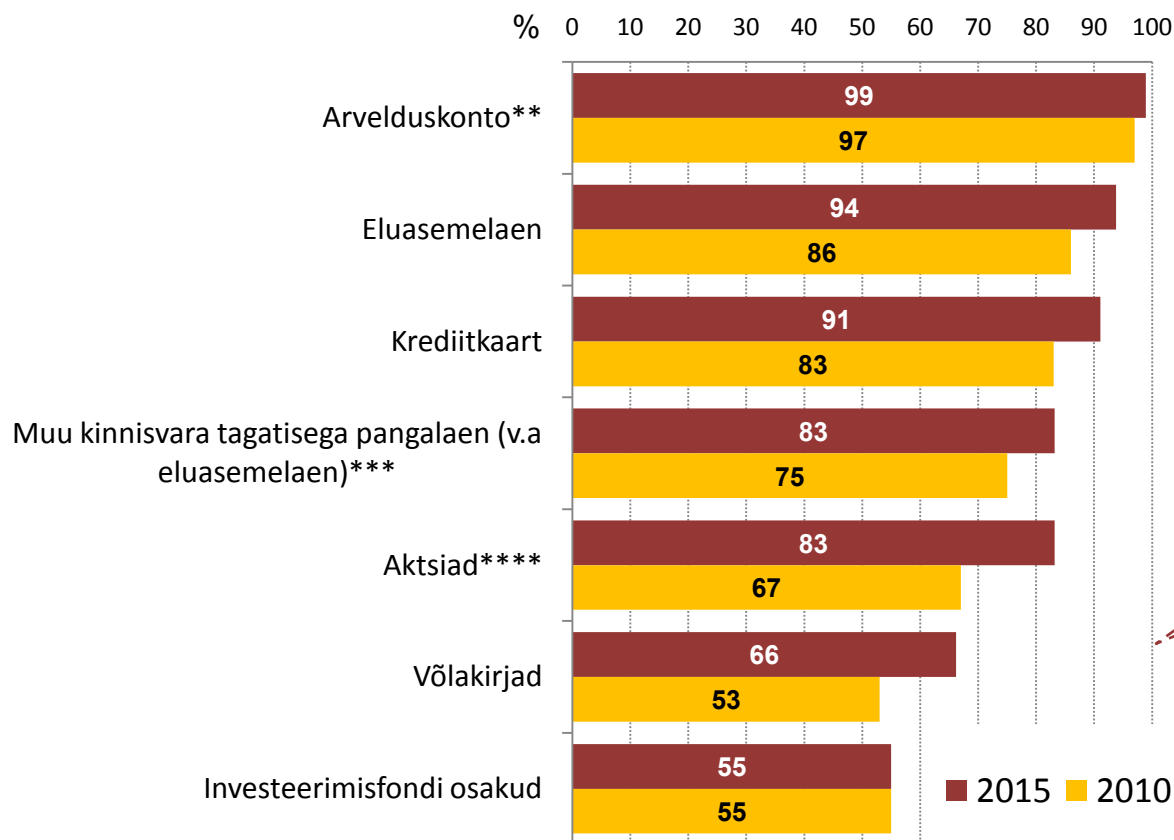
Palun öelge, kas Te olete kuulnud nendest finantsteenustest, kas Teil isiklikult või koos kellegi teisega on hetkel mõni nendest teenustest (%; N = kõik vastajad)

* Kuna iga vastaja võis anda mitu vastust, siis võib protsentide summa olla 100-st suurem.

TEADLIKKUS FINANTSTEENUSTEST – AASTATE VÕRDLOS VÕRRELDAVATE KÜSIMUSTE JA TUNNUSTE LÕIKES (VANUSEGRUPP 18-74)

Palun öelge, kas Te olete kuulnud nendest finantsteenustest (%; N = kõik vastajad)

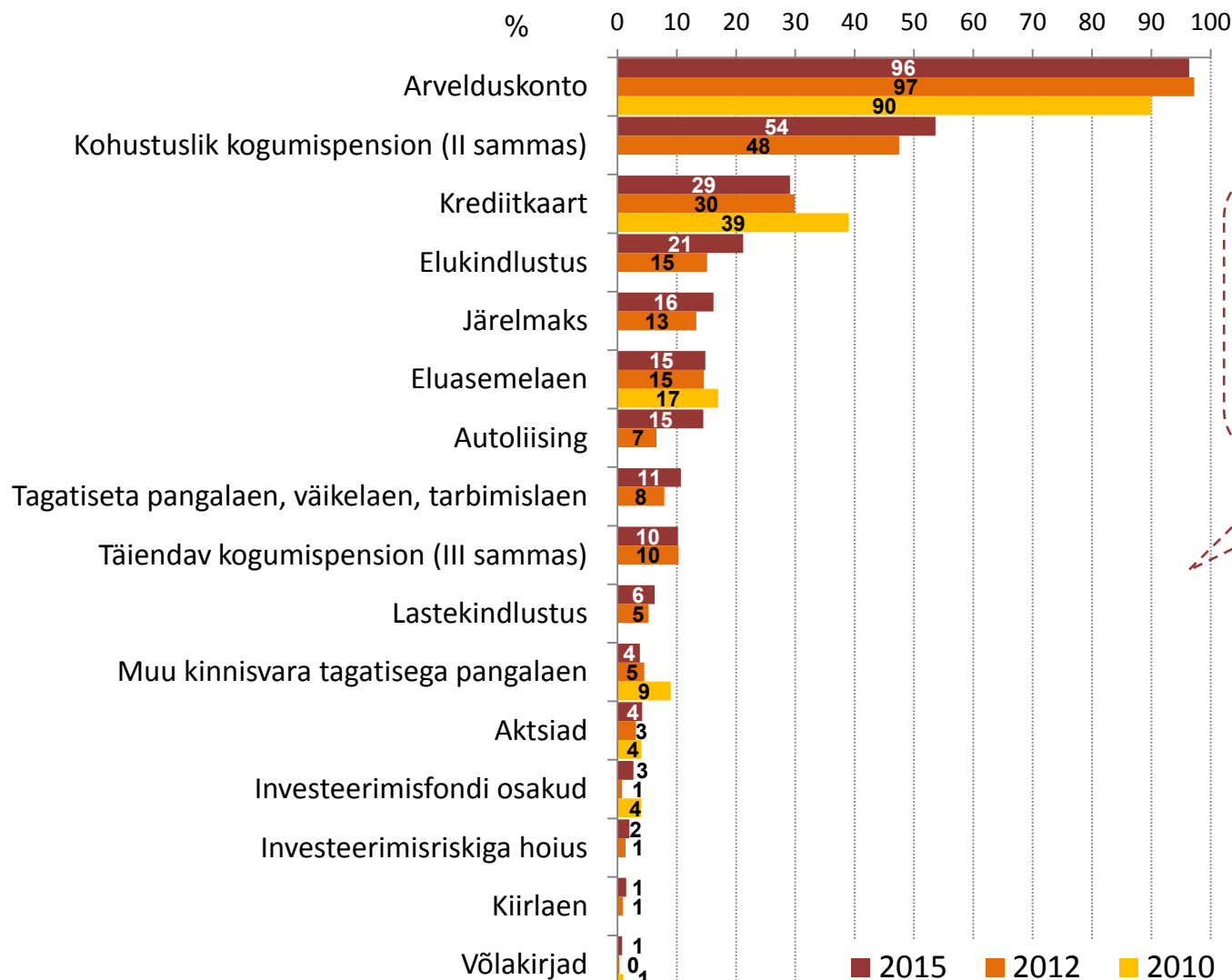
2010. ja 2015. aastal läbi viidud uuringute tulemuste võrdlus näitab, et **inimeste teadlikkus finantsteenustest on kasvutendentsis** – vastajate osakaal, kes olid uuringus käsitletud finantsteenustest kuulnud, oli peaaegu iga teenuse puhul tõusnud.

* Kuna iga vastaja võis anda mitu vastust, siis võib protsentide summa olla 100-st suurem.

Finantsteenuste nimetused on 2010. ja 2015. aastatel veidi erinevad, aga tulemused on võrreldavad (**2010: arveldusarve; ***2010: muu kinnisvara tagatisega pangalaen; ****2010: aktsiad ja osakud).

KASUTATAVAD FINANTSTEENUSED – AASTATE VÕRDLUS (VANUSEGRUPP 18-74)

Palun öelge, kas Teil isiklikult või koos kellegi teisega on hetkel mõni
nendest finantsteenustest (N = kõik vastajad)

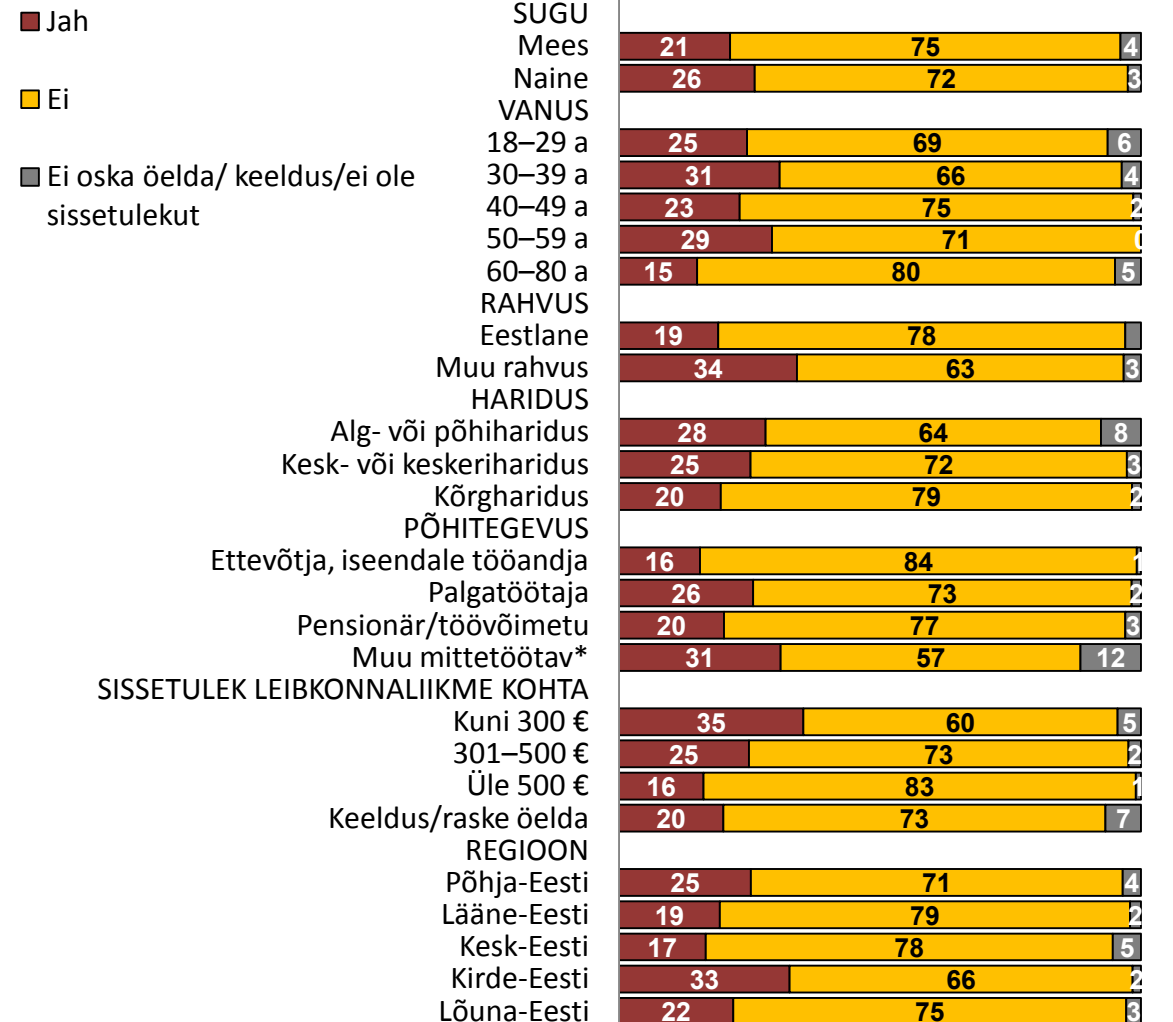
Eesti elanike finantsteenuste
olemasolus
märkimisväärseid erinevusi
2010., 2012. ja 2015. aasta
lõikes märgata ei ole.

* Kuna iga vastaja võis anda mitu vastust, siis võib protsentide summa olla 100-st suurem.

PRAEGUNE TOIMETULEK II

Mõnikord inimestel juhtub, et nende sissetulek ei kata täielikult nende elamiskulusid. Kas viimase 12 kuu jooksul on Teiega isiklikult seda juhtunud?

(N = kõik vastajad)

Selles olukorras olles:

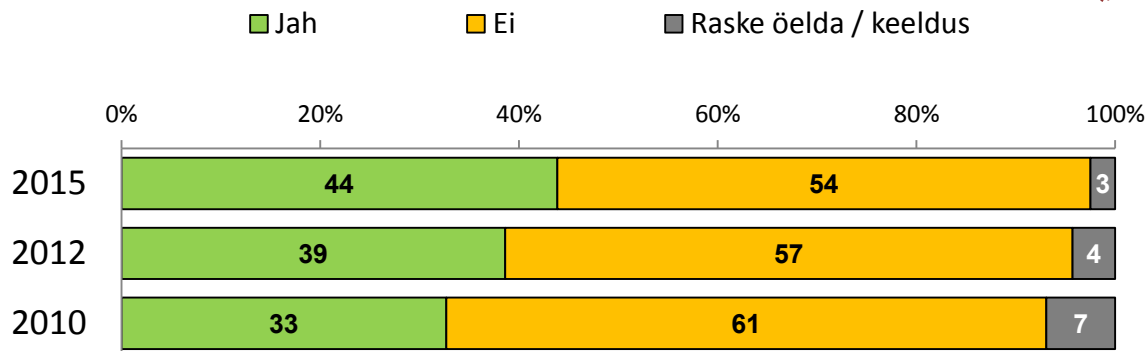
- 52% kärpis kulutusi ja püüdis vähem kulutada
- 46% laenas toitu või raha perelt, sugulastelt või sõpradelt
- 29% maksis arve tähtajast hiljem või jättis mõne makse üldse tegemata
- 21% tegi olemasoleval töökohal ületunde, teenis lisaraha
- 16% müüs midagi talle kuuluvat
- 15% võttis raha säästudest või kandis hoiuselt arvelduskontole

* Siia alla kuuluvad töötotsijad, kodused, (üli)õpilased ja vastajad, kes ei tööta ega otsi tööd.

RAHAASJADE KORRALDAMINE – AASTATE VÕRDLUS (VANUSEGRUPP 18-74)

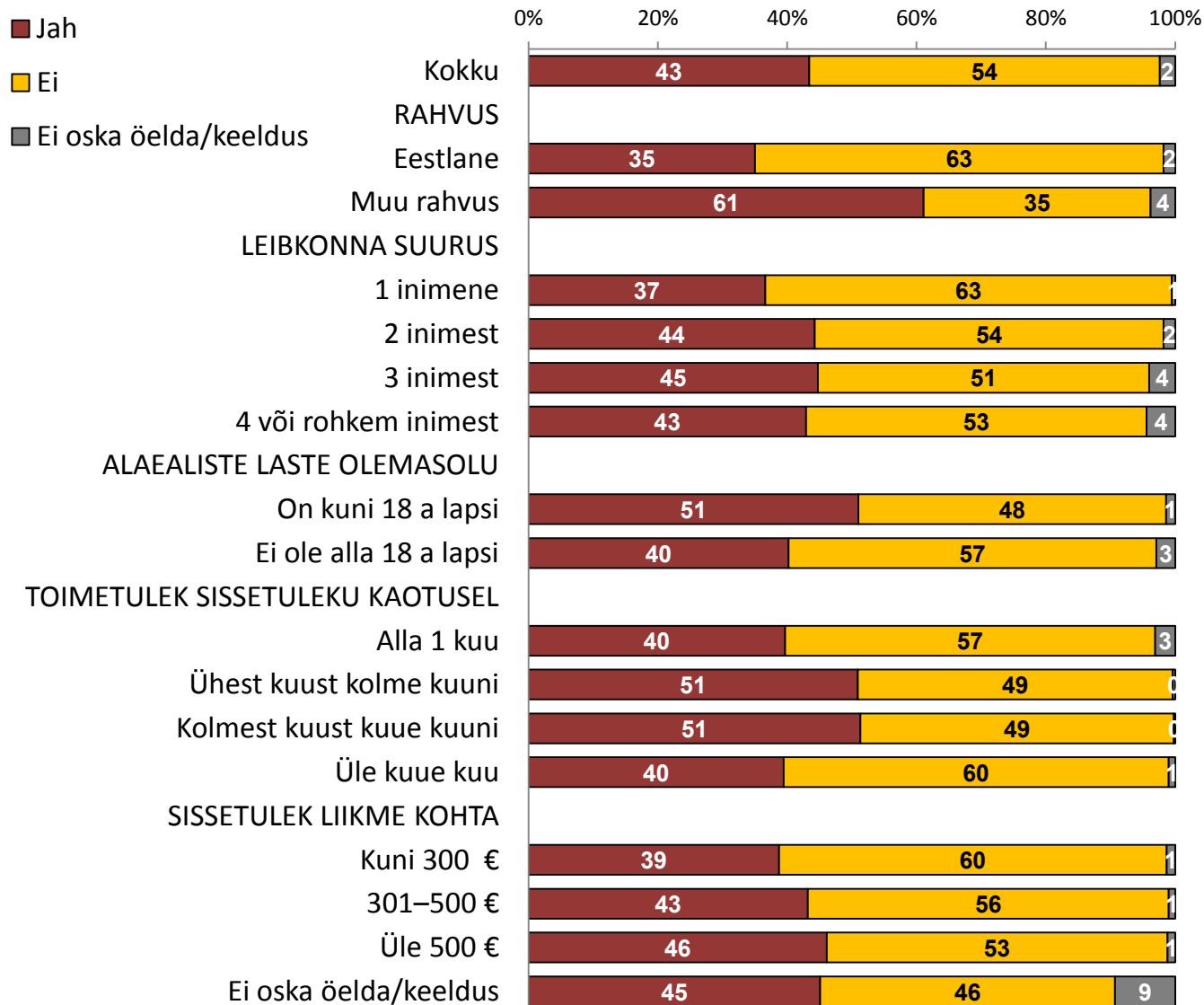
5 aasta jooksul on Eesti elanikud hakanud rohkem oma sissetulekute ja väljaminekute kohta eelarvet pidama – **leibkondade eelarve olemasolu on tõusnud 33%-lt 44%le.**

Kas Teie leibkonnal on koostatud eelarve? (N = kõik vastajad)

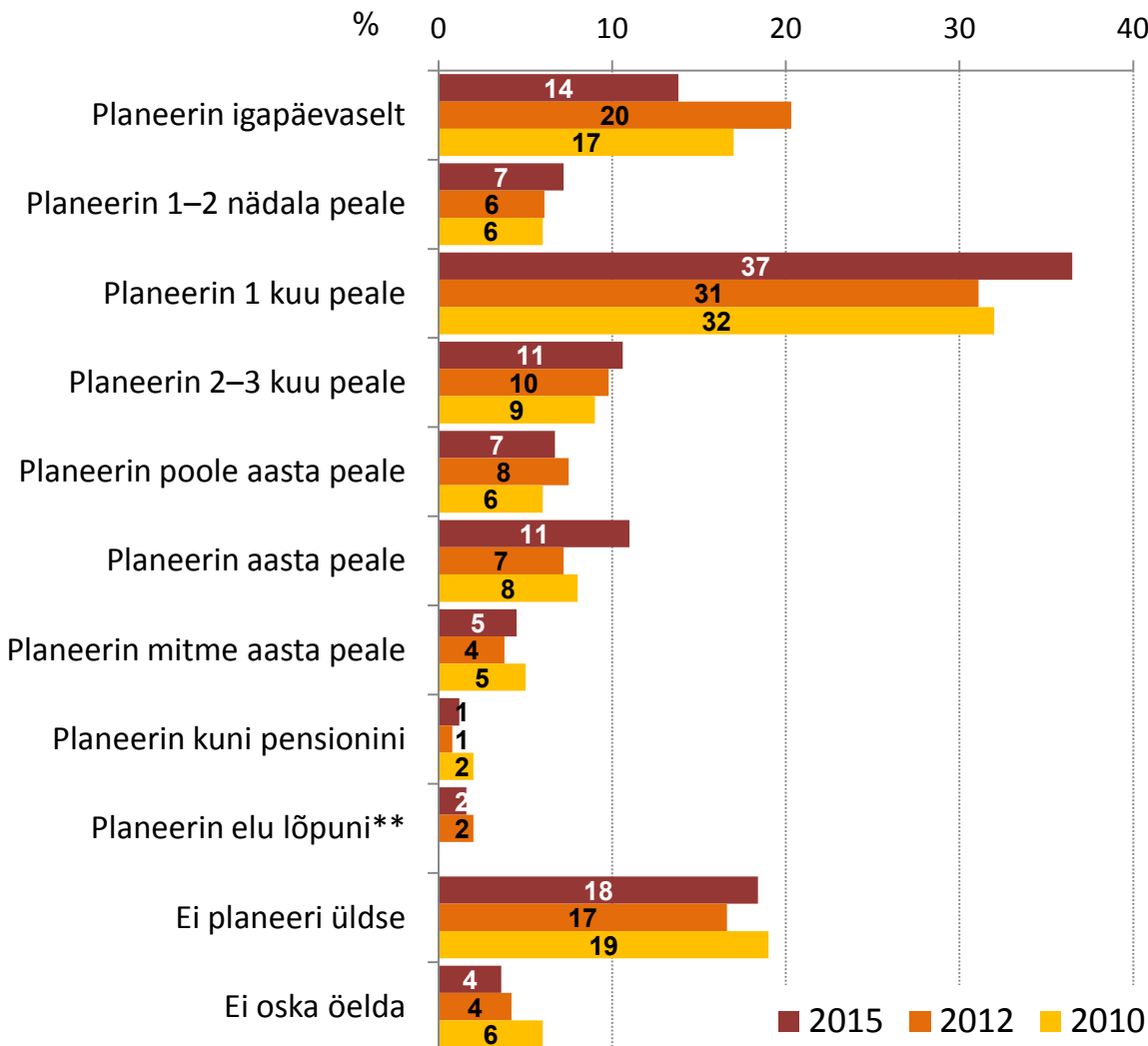
RAHAASJADE KORRALDAMINE

Kas Teie leibkonnal on koostatud eelarve? (N = kõik vastajad)

RAHAASJADE PLANEERIMINE – AASTATE VÕRDLUS (VANUSEGRUPP 18-74)

Kui pika aja peale ette Te oma rahaasju planeerite? (%; N = kõik vastajad)

Märksa vähem on neid, kes planeerivad igapäevaselt, ning rohkem neid, kes planeerivad 1 kuu peale.

Elanike osakaal, kes oma rahaasju üldse ette ei planeeri, on jäänud samaks.

* Kuna iga vastaja võis anda mitu vastust, siis võib protsentide summa olla 100-st suurem.

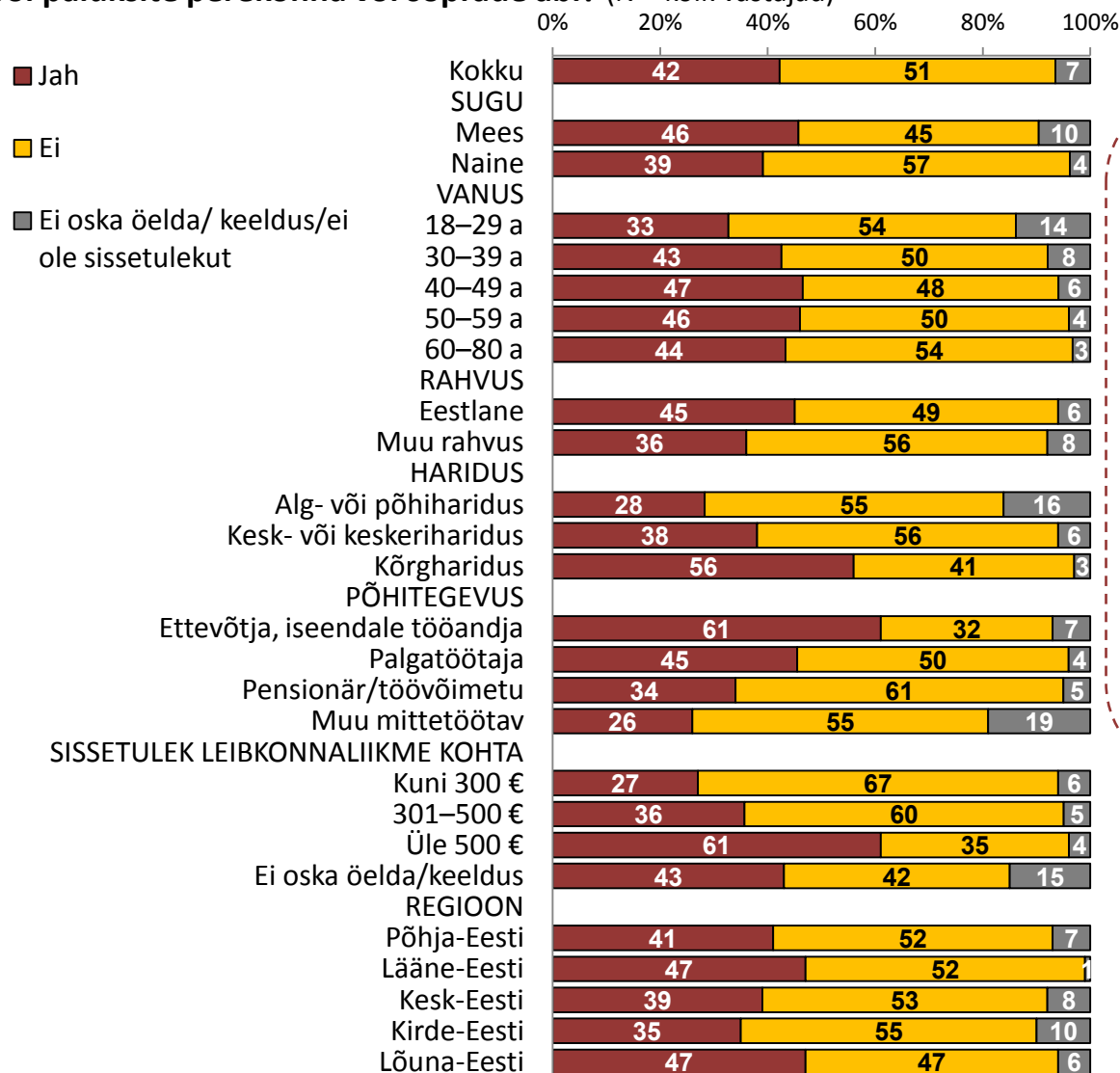
** 2010. aastal kategooria *planeerin elu lõpuni* puudus.

SÄÄSTMINE

SAAR

POOL

Kui Teie isiklikult peaksite täna tegema suure väljamineku, mis on võrdväärne Teie enda igakuise sissetulekuga, kas Te suudaksite selle eest tasuda, ilma et laenaksite raha või paluksite perekonna või sõprade abi? (N = kõik vastajad)

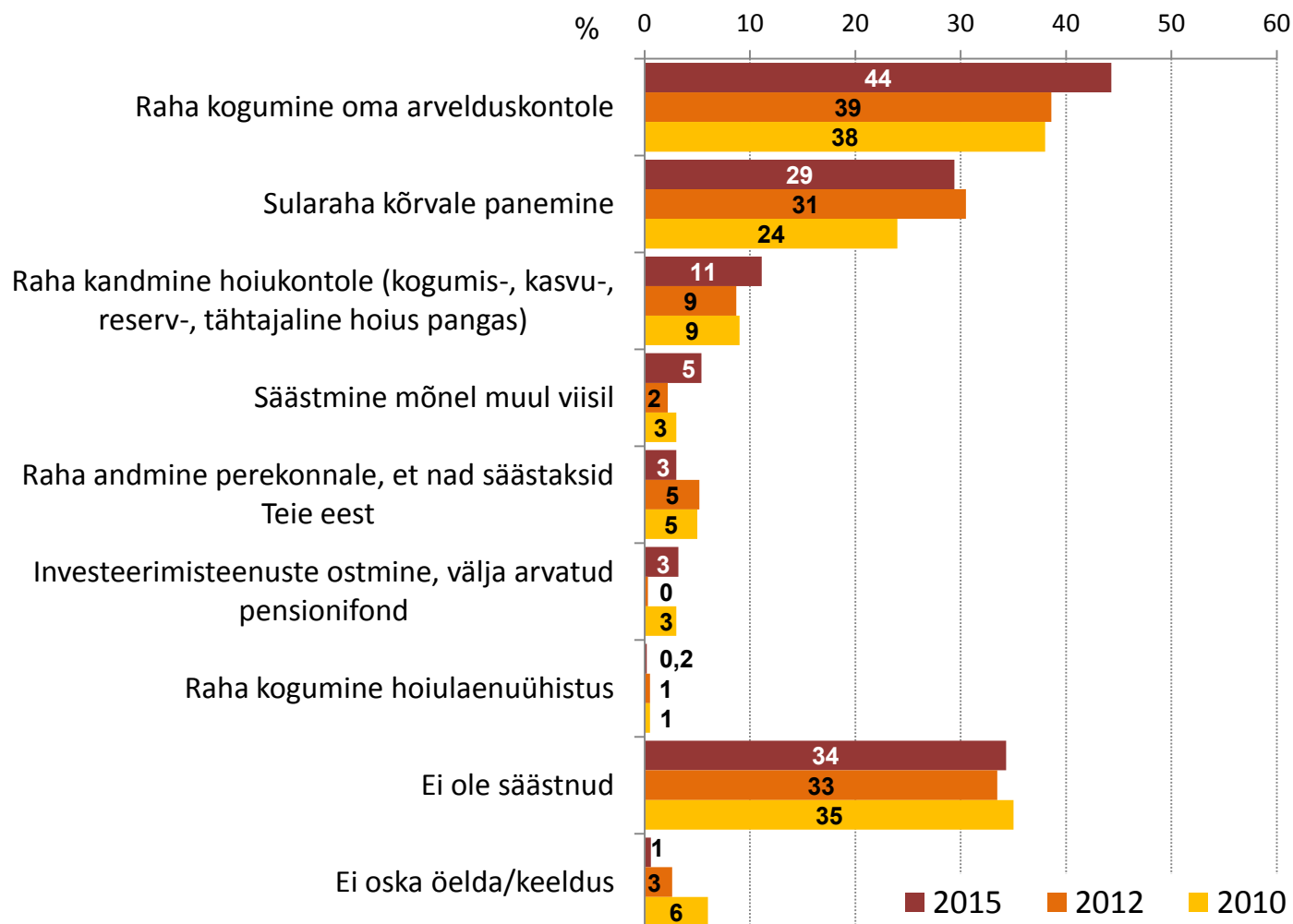
Pooled vastajad (51%) ei suudaks teha enda kuusissetuleku suurust väljaminekut ilma laenamata või lähedastelt abi palumata.

Selleks on keskmisest enam võimelised:

- Üle 30-aastased
- Eesti rahvusest
- Kõrgharidusega
- Ettevõtjad ja palgatöölised

SÄÄSTMINE – AASTATE VÕRDlus (VANUSEGRUPP 18-74)

Kas Teie isiklikult olete viimase 12 kuu jooksul raha säästnud mõnel järgmistest viisidest, sõltumata sellest, kas Teil on see raha endiselt alles või mitte? (N = kõik vastajad)

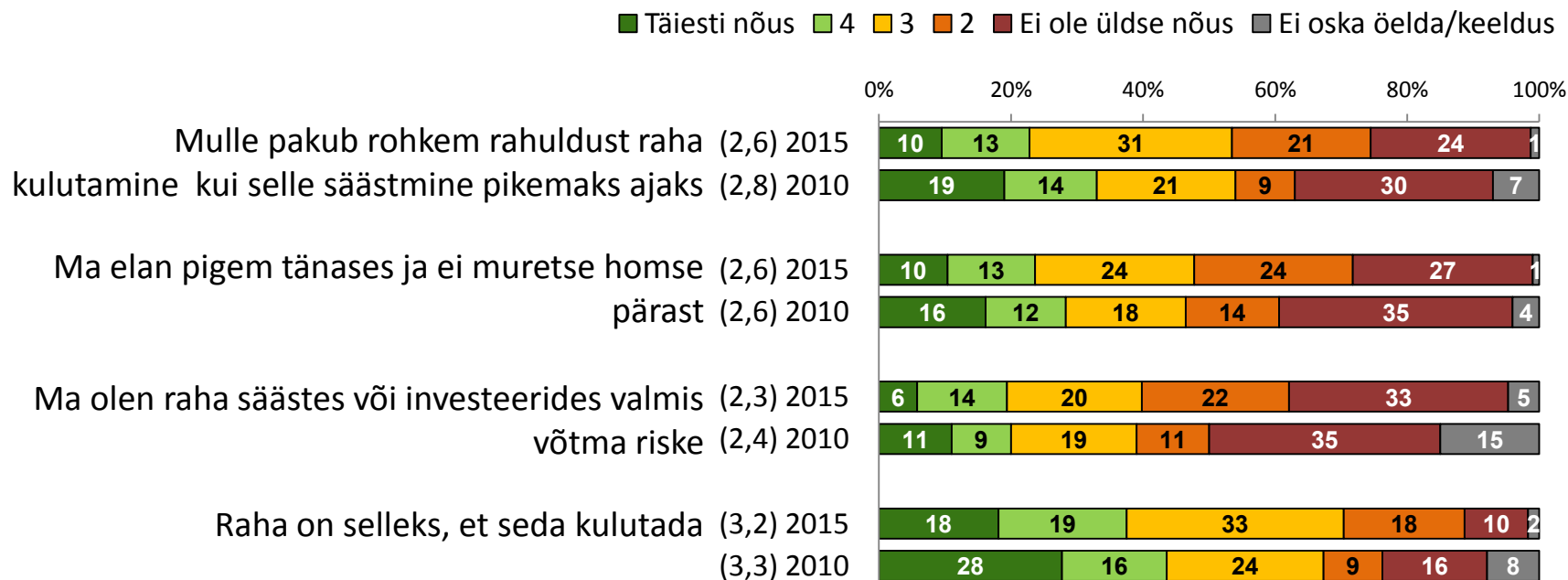

* Kuna iga vastaja võis anda mitu vastust, siis võib protsentide summa olla 100-st suurem.

HOIAKUD SEoses RAHAASJADE KORRALDAMISEGA – AASTATE VÕRDLUS (VANUSEGRUPP 18-74)

Inimestele on hakanud veidi rohkem rahuldust pakkuma raha säästmine kui selle kulutamine ning samuti on vähenenud 10 protsendipunkti võrra nende inimeste osakaal, kes on täiesti nõus väitega, et raha on selleks, et seda kulutada.

Kuivõrd Te nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega ? (%; N = kõik vastajad)

* Sulgudes oleva arvuna on välja toodud hinnangute keskmine.

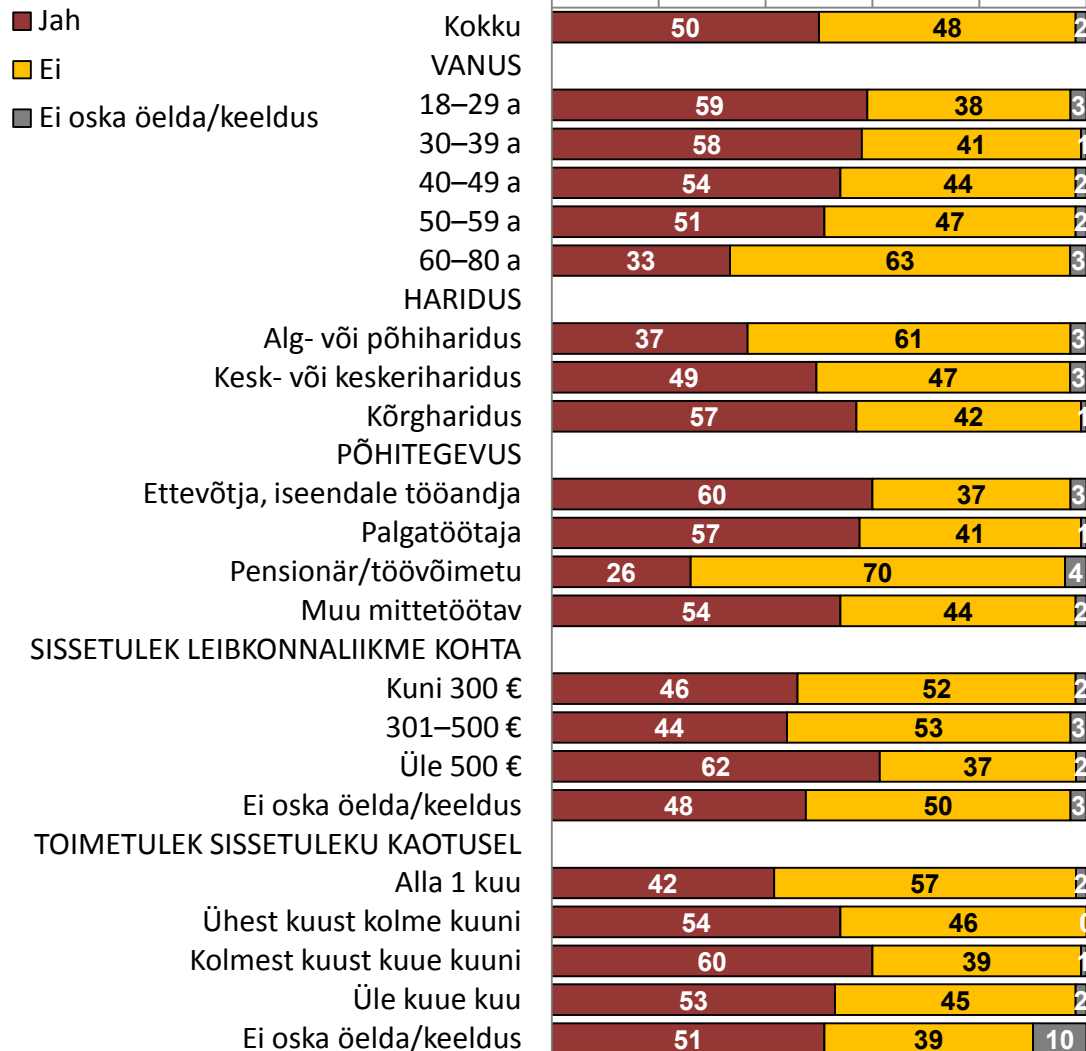
RAHALISED EESMÄRGID

SAAR

POOL

Kas Teil (isiklikult või koos partneriga) on mõni rahaline eesmärk? (N = kõik vastajad)

0% 20% 40% 60% 80% 100%

Enim nimetatud olulisemad **rahalised eesmärgid** (% eesmärki omanutest):

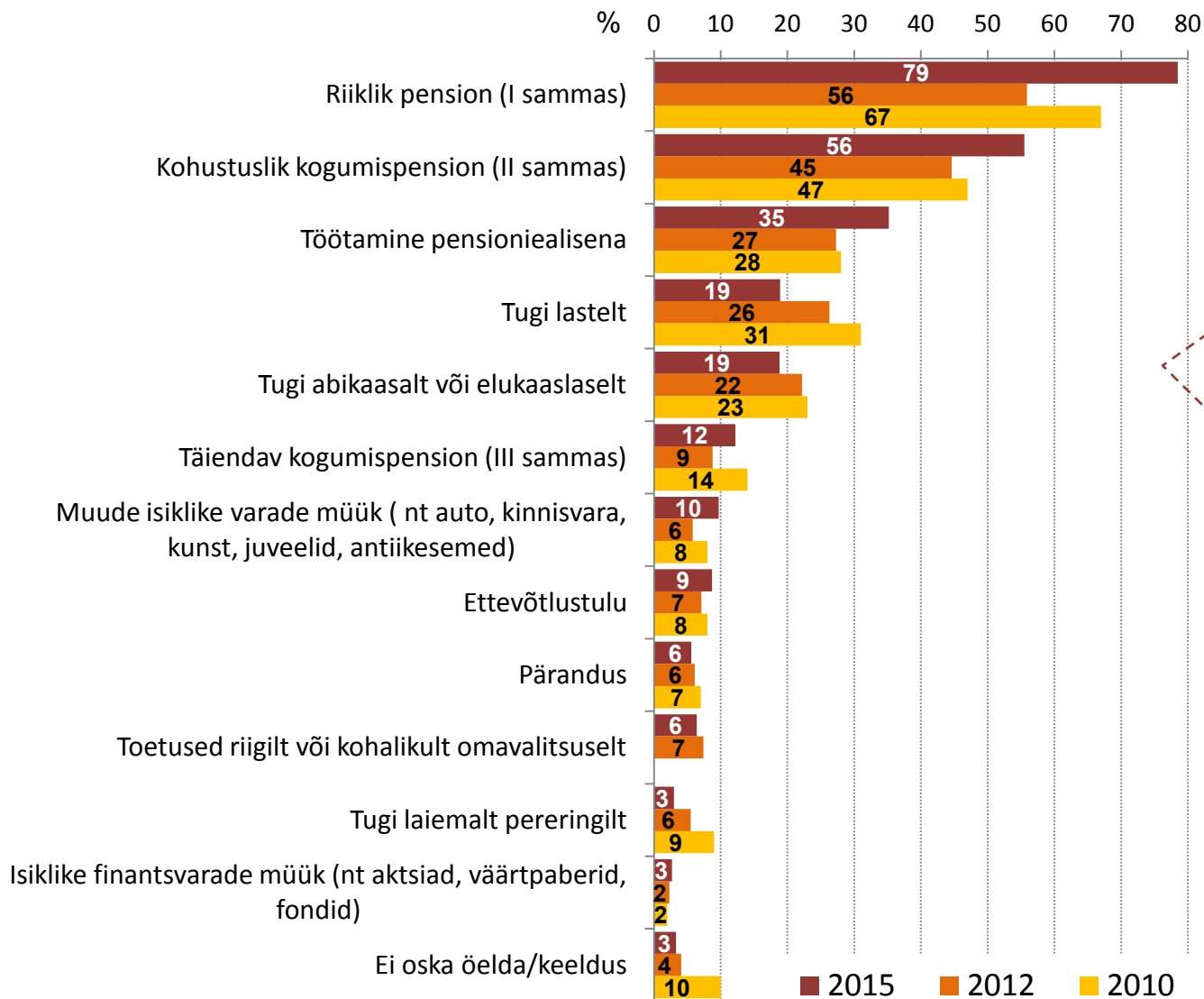
- Kinnisvara remont/ ümberehitus (15%)
- Laenu, võla, liisingu tagasimakse (14%)
- Mootorsõiduki ost või remont (14%)
- Oma kodu/ kinnisvara ost (13%)
- Laste õpingud ja heaolu (9%)
- Reisimine (9%)

Eesmärgi saavutamiseks ettevõetud enim levinumad **tegevused** (% eesmärki omanutest):

- Kulutuste vähendamine (54%)
- Tegevusplaani koostamine (39%)
- Kogunud või investeeritud raha (38%)
- Otsinud uue või täiendava töökoha (26%)

PENSIONIPÕLVE RAHALINE KINDLUSTAMINE – AASTATE VÕRDLUS (VANUSEGRUPP 18-74)

Millistest allikatest Te pensionipõlves raha saate? (N = kõik vastajad)

Pensionipõlve rahastamisse on rohkem hakanud kuuluma riiklik ja kohustuslik kogumispension ning vähem lähedaste toetus.

* Kuna iga vastaja võis anda mitu vastust, siis võib protsentide summa olla 100-st suurem.

PENSIONIPÕLVE RAHALINE KINDLUSTAMINE

Kui kindel Te olete, et olete oma pensionipõlveks rahaasjad hästi
planeerinud? (N = kõik vastajad)

■ 5 Täiesti kindel

■ 4

■ 3

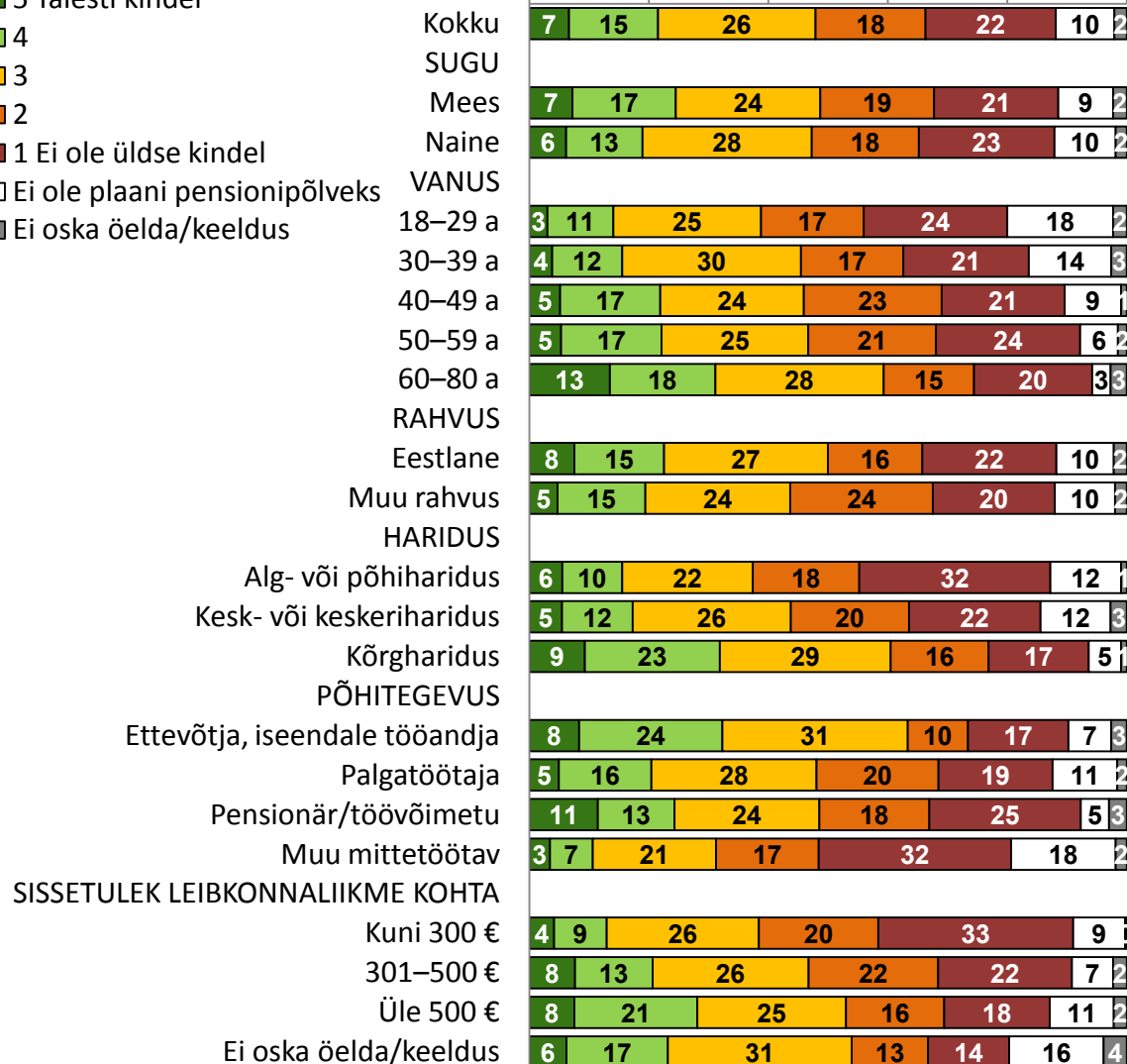
■ 2

■ 1 Ei ole üldse kindel

□ Ei ole plaani pensionipõlveks

■ Ei oska öelda/keeldus

0% 20% 40% 60% 80% 100%

Igal kümnnendal vastajal ei ole oma pensionipõlveks üldse mingeid plaane.

7% vastanutest on täiesti kindel, et neil on pensionipõlveks rahaasjad hästi planeeritud, samas ligi viiendik elanikest (22%) ei ole selles üldse kindel.

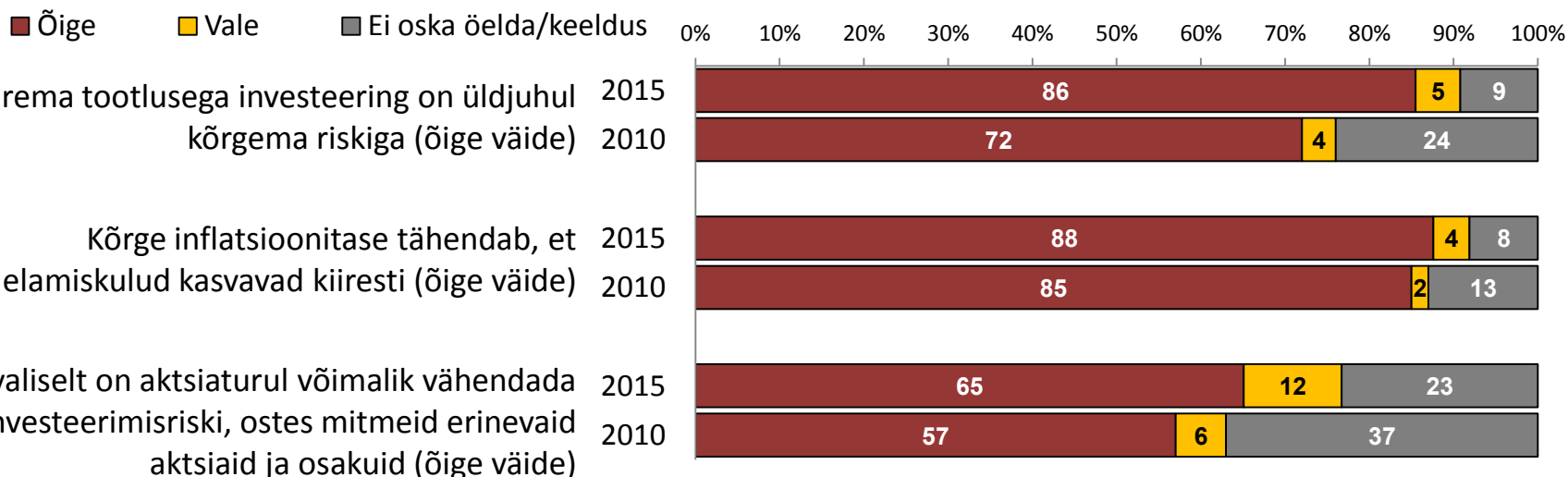
Teistest enam kindlad:

- Üle 60-aastased
- Kõrgharidusega
- Ettevõtjad
- Kõrgema toimetulekuga vastajad

TEGELIK TEADLIKKUS – AASTATE VÕRDLU (VANUSEGRUPP 18-74)

Eesti elanike finantskirjaoskuse tase näitab tõusutendentsi. Oluliselt on viimase viie aasta jooksul paranenud inimeste arusaam intressist ja selle arvutamisest ning teadlikkus investeerimisest.

Palun öelge järgmiste väidete puhul, kas need on Teie arvates õiged või valed (N = kõik vastajad)

Saar Poll OÜ
Endla 4, 10142 Tallinn, Eesti
Tel: 6 311 302
E-post: infosaar@saarpoll.ee
www.saarpoll.ee

